UNIVERSITETET I BERGEN
Universitetsdirektøren

Det kongelige finansdepartement

Deres ref	Vår ref	Dato
	2008/14401-SVB	16.01.2009

Høring - om utprøving av periodiserte virksomhetsregnskap i staten - svar fra Universitetet i Bergen

Det vises til brev av 20.11.2008 med invitasjon til å kommentere erfaringer og gi synspunkter om periodisert virksomhetsregnskap i staten. Det vises videre til avtale om utsatt høringsfrist til 16. januar 2009.

Universitetet i Bergen innførte et tilpasset regnskapsprinsipp i eksternregnskapet ved overgangen til nettobudsjettering i 2001. Da hadde noen elementer av prinsippet vært i bruk i internregnskapet i noen år. Fra 2005 har UiB vært pilotinstitusjon i periodiseringsprosjektet. For oss medførte det å være pilotinstitusjon at vi aktiverte eiendeler og prøvde ut ulike standarder for regnskapsføring, de øvrige endringene allerede var innført.

Våre vurderinger er i hovedsak basert på de erfaringene som er gjort etter at vi sluttet med kontantprinsippet. Ikke alle spørsmålene er besvart.

1) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig å etablere et felles sett med statlige regnskapsstandarder basert på periodiseringsprinsippet, for virksomheter som velger å føre sitt interne virksomhetsregnskap etter andre prinsipper enn kontantprinsippet, slik at regnskapsrapporteringen etter kontantprinsippet kan suppleres med regnskapsinformasjon etter periodiseringsprinsippet?

Vurdering fra UiB: Gitt at det finnes virksomheter som fører regnskap basert på periodisering, må det være en fordel at disse så langt mulig fører disse etter et felles sett standarder. Dette vil forenkle tolkningen av økonomiinformasjon i staten.

2) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessige å utarbeide en felles statlig kontoplan for virksomhetsregnskapet, og at denne tar utgangspunkt i og legges tett opp til Norsk Standard kontoplan?

Vurdering fra UiB: En felles rammekontoplan innenfor Norsk Standard kontoplan vil være fornuftig og lette lesningen av regnskaper i staten. Imidlertid må det antas at det er store forskjeller mellom institusjonenes egenart og behov. Det bør derfor legges til rette for at institusjonene kan ha tilstrekkelig mulighet for individuell tilpasning innenfor rammen.

3) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig at statlige virksomheter resultatfører årets beregnede pensjonspremie til SPK, som en del av sine ordinære driftskostnader?

Telefon 55 58 00 00
postmottak@uib.no
Internett www.uib.no
Org no. 874 789 542

Universitetsdirektørens kontor
Telefon 55 58 20 01
Telefaks 55 58 96 43

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Muséplass 1
Bergen

Saksbehandler
Sven-Egil Bøe
55582033

Vurdering fra UiB: UiB regnskapsfører en betalbar pensjonspremie til SPK. Pensjonskostnad er en sosial kostnad på linje med feriepenger. Det gir riktigere alternativkostvurderingen når alle sosiale kostnader føres sammen med og samtidig med lønn.

4) Høringsspørsmål: Fremtrer de regnskapsmessige tilpasningene som er foretatt for beregning og kostnadsføring av avskrivninger, som hensiktsmessige?

Vurdering fra UiB: Verdifallet (avskrivningene) på våre eiendeler var 241 mill kroner i 2007. Dette er svært nyttig informasjon å ha tilgjengelig for den som skal forvalte statens realkapital. Prinsippene for verdifastsettelse og avskrivningstid har gitt rom for skjønnsmessige vurderinger som har vært nødvendige og som har bidratt til et tilstrekkelig presist informasjonsgrunnlag. Denne måten å synliggjøre eiendelenes verdi på, gir tydeligere oppmerksomhet om verdier og om tiltak for å sikre god forvaltning av verdiene.

5) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig at kalkulatorisk forsikringspremie ikke beregnes og føres som kostnad i virksomhetsregnskapet?

Vurdering fra UiB: Det er ikke forsøkt beregnet hva reell forsikringspremie ville vært for våre eiendeler. Det antas imidlertid at beløpet ikke ville være vesentlig i forhold til andre regnskapsstørrelser. Hvorvidt en slik post skal beregnes, bør etter vår vurdering avgjøres ut fra en vesentlighetsbetraktning. Se ellers svar under punkt 6.

6) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig at renter på den statlige finansieringen av anleggsmidler ikke kostnadsføres i resultatregnskapet, men vises som tilleggsopplysning i note til regnskapet?

Vurdering fra UiB: Våre noteopplysninger om renter på bundet kapital i 2007-regnskapet viser 201 mill kroner. Dette betyr at beløpet er vesentlig og således burde det vært synliggjort i selve regnskapet. Imidlertid vil kompleksiteten i regnskapet øke med antallet kalkulatoriske poster. Dette gjelder i forhold til høringsspørsmål 5, 6 og for så vidt også de andre kalkulatoriske postene. Det må derfor være sannsynlig at nytten oppveier ulempen knyttet til kompleksiteten (slik vi mener er tilfelle for verdi og verdifall på anleggsmidler).

7) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig å presentere innkrevingsvirksomhet som en gjennomstrømningspost etter kontantprinsippet, i resultatoppstillingen?

Ingen kommentar fra UiB, vår institusjon har liten innkrevingsvirksomhet.

8) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig å presentere tilskuddsforvaltning som en gjennomstrømningspost etter kontantprinsippet i resultatoppstillingen?

Vurdering fra UiB: Måten gjennomstrømningsmidler er behandlet på gir et riktigere bilde av virksomhetens egen aktivitet gitt at gjennomstrømningsmidler ikke er en hovedaktivitet for virksomheten. Det er mulig at virksomheter som har forvaltning av tilskudd som dominerende aktivitet, kan vurderer dette annerledes.

9) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig å presentere statlige bevilgninger til drift som driftsinntekter i resultatregnskapet?

Vurdering fra UiB: Gitt bruken av Norsk standard kontoplan, gir det mening å klassifisere bevilgninger som inntekt ut fra et hensiktsmessighetsperspektiv. Kontoplanen har en todeling av resultatet i inntekter og kostnader og slik blir hovedstrømmen av midler som kommer inn,

skilt fra midler som går ut. Dette forenkler rapportdefinisjoner og utnytter mulighetene i kontoplanen. "Inntekt" er også et enkelt begrep å formidle for interne opplærings- og styringsformål.

10) Høringsspørsmål: Fremtrer resultatregnskapsoppstillingen, totalt sett, som hensiktsmessig for statlige virksomheter?

Vurdering fra UiB: Vi vurderer resultatregnskapsoppstillingen som hensiktsmessig. Det er videre en fordel at resultatoppstillingen følger de samme prinsippene som resultatoppstilling fra andre organisasjoner og virksomheter i samfunnet. Det forenkler både formidling og sammenligning av regnskapsinformasjon.

11) Høringsspørsmål: Fremtrer de regnskapsmessige tilpasningene som er foretatt for anleggsmidler og infrastruktur mv. som hensiktsmessige for statlige virksomheter?

Vurdering fra UiB: Etter vår vurdering er tilpasningene hensiktsmessige.

12) Høringsspørsmål: Fremtrer de regnskapsmessige tilpasningene som er foretatt for finansiering av anleggsmidlene, som hensiktsmessige for statlige virksomheter?

Vurdering fra UiB: Forpliktelsesmodellen medfører at alle anleggsmidler anses å være 100% "lånefinansiert "gjennom et internt statlig lån. "Lånet" nedbetales parallelt med at anleggsmidlene avskrives ved at like mye inntektsføres som det avskrives i hver periode. Resultateffekten er imidlertid fortsatt lik kontanteffekten i perioden investeringene skjer. Modellen oppleves som kompleks fordi finansiering (dvs inntektsføring) av anleggsmidler skiller seg fra øvrig finansiering. Dette gir både tekniske og pedagogiske utfordringer i internregnskapet. Eksempelvis: I et år med høyere investeringsnivå enn året før, vil modellen føre til at driftsinntektene blir lavere enn fjorårets, fordi beløpet til *utsatt inntekt* går opp like mye som investeringene. Effekten av investeringen er altså synlig som kontanteffekt på inntektssiden. Modellen medfører at verdifallet på eiendeler bare blir en kalkulatorisk kostnad. En modell med realeffekt også på anleggsmidlenes verdifall, ville trolig gitt enda større oppmerksomhet om realkapitalforvaltningen.

13) Høringsspørsmål: Fremtrer de regnskapsmessige tilpasningene som er foretatt vedrørende avregning med statskassen, som hensiktsmessige for statlige virksomheter?

Svar UiB: Ja.

14) Høringsspørsmål: Synes det hensiktsmessig å vise en fullstendig balanse med eiendeler, gjeldsposter og eventuell virksomhetskapital for statlige virksomheter?

Vurdering fra UiB: Aktivasiden gir betydelig merinformasjon etter periodiseringsprinsippet for virksomheter som eier eller disponerer bygg og utstyr. Det oppleves som en vesentlig forbedring at verdi (og verdifall) på anleggsmidler er synlig i institusjonens styringsrapporter. Passivasiden gir noe mindre nytte, fordi innslaget av kalkulatoriske føringer blir nullet ut for at modellen ikke skal ha realeffekt.

15) Høringsspørsmål: Fremtrer de verdsettelsesprinsipper som er valgt for etablering av åpningsbalansen, som hensiktsmessige?

Svar UiB: Ja.

16) Høringsspørsmål: Fremtrer det som hensiktsmessig at statlige virksomheter som utarbeider virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet, anbefales å utarbeide kontantstrømoppstilling etter den direkte modellen?

Vurdering fra UiB: Den direkte metoden gir bedre kobling til kontantprinsippet enn den indirekte modellen. Det kan være fordelaktig med en slik kobling gitt at staten bruker både regnskapsprinsippet og kontantprinsippet, og siden mange brukere vil være mest fortrolige med kontantprinsippet.

17) Fremtrer de regnskapsmessige veivalgene og tilpasningene som er foretatt, *samlet sett*, som hensiktsmessige i forhold til formålet og de forutsetningene som er lagt til grunn for utprøvingen?

Svar UiB: Ja.

18) Erfaringene fra de elleve pilotvirksomhetene viser at kompetansen i økonomiavdelingene har vært tilstrekkelig til å kunne ta i bruk de foreløpige statlige regnskapsstandardene og utarbeide periodiserte virksomhetsregnskaper. Har den/de virksomheter som dere svarer for tilstrekkelig regnskapskompetanse til å håndtere en eventuell innføring av de foreløpig statlige regnskapsstandardene? (Spørsmålet besvares kun av departementer og statlige virksomheter).

Vurdering fra UiB: Universitetet er en av pilotvirksomhetene og har innført de foreløpige statlige regnskapsstandardene. UiB har hatt tilstrekkelig kompetanse internt. Harmonisering av standardene til det som er vanlig i resten av samfunnet, fører også til at det blir lettere å rekruttere personell og å gjøre bruk av den kompetansen nyansatte som ikke kommer fra statlig sektor har.

Til slutt vil vi bemerke at de spørsmålene som er tatt opp av Finansdepartementet er viktige for institusjonenes samlede bruk av og forståelse for bruk av statlige ressurser. Regnskapsførsel som tydeliggjør verdier, tap av verdier og verdistiging som følge av investeringer, bidrar til å styrke institusjonens bevissthet om ressurser og konsekvenser.

Med hilsen

Kari Tove Elvbakken
universitetsdirektør

Kjell Bernstrøm
økonomidirektør

Kopi : Kunnskapsdepartementet